

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JANKO STRNAD, DOMŽALE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

Katoliška Cerkev in atentat na našega kralja Aleksandra I.

Za nas 5. božja zapoved: »Ne ubijaj!« ni nikdar zastrta, ublažena ali morda celo zamenjana z raznimi izjemami. Naše sodišče in rabsodba so brez kontradikcij (nasprotij). Za nas verne osveta ni bila nikoli pravec, preziranje tujega in svojega življenja nikdar junaštvo. Pregarjana vera pozna med svojimi privrženci samo mučence, nikoli krvnikov. Politični ali socialni zločin je strašen greh proti Bogu in človečanstvu: celo najstrašnejši, ker ubija red, avtoriteto, bratstvo, mir.

Glasno poudarjamo in odkrito pokažemo tudi slepcem vzroke tega strašnega zločina, in to je: kriza vere v Boga. Zato nazaj k Bogu, nazaj k veri!

V Marseju je padel en vladar in en minister za zunanje zadeve, ki sta pripravljala sporazum miru in postavljala temelje še širšim sporazumom in vzbujala nade za lepšo bodočnost. Naj bodo njihovi nameni in načrti, za katere sta darovala življenje in ki so sedaj dobili pred svetom in civilizacijo ceno njihovih življenj, — sveti, naj se nadaljujejo in dovršijo!

Skupaj z Jugoslovani in Francozi smo žalostni ter z njimi molimo in želimo, da bi obema državama ostala imena Aleksander in Barthou zapisana v zlati knjigi miru. (Osservatore Romano.)

Stališče cerkve je, da je zločin nad našim vladarjem trojen greh. Prvič je to greh proti peti božji zapovedi: »Ne ubijaj!«, ker človek ne sme grešiti ne proti lastnemu, ne proti tujemu življenju in mora prepustiti božji Previdnosti, da ona odloča o človekovem življenju, njega začetku in koncu. Drugič je ta zločin greh proti četrti božji zapovedi, ki zapoveduje spoštovanje do staršev, toda ne samo do dru-

žinskih staršev, temveč tudi do vseh predpostavljenih državnih poglavarjev, ki so od Boga postavljeni poglavarji naroda. Tretjič je ta greh nenaraven, zakaj kakor je nenaravno, da ubije ofrok očeta, tako je nenaravno ubiti vladarja, ki je oče države, posebno tak oče, kakor je bil kralj Aleksander, ki je imel vedno pred očmi blagostanje, mir in varnost svojih državljanov.

Prosimo Boga, naj da duši našega vladarja večer mir in pokoj, naši Jugoslaviji pa slavno in lepo bodočnost!

(Iz pridige ljubljanskega škofa dr. Gr. Rožmana dne 14. oktobra 1934.)

Žalno zborovanje pred društvenim domom na Homcu. Govori g. Al. Pohar, predstojnik misijonišča v Grobljah.

Cerkveni govor pri žalni službi božji v MENGŠU na dan pogreba Njegovega Veličanstva KRALJA ALEKSANDRA I. ZEDINITELJA (18. X.)

Danes bo položeno v grobnico truplo našega velikega kralja Aleksandra Zedinitelja, ki je padel kot žrtev na mestu ubitega atentatorja Vladimirja Georgijeva Černozemskega. Ni bil atentator sam, mnogo jih je bilo, ki so pri zločinu pomagali, sodelovali.

Predragi, vprašam vas, bi li ta človek in ti ljudje zamogli kaj takega zasnovati in izvršiti, če bi imeli vero v Boga, ki vse hudo kaznuje, vero v neumrjčnost duše, vero v posmrtno življenje? Brez dvoma boste odgovorili: Ne! Nikdar in nikoli bi kaj takega ne zmogli. Ker pa dandanes prav mnogi tudi sicer verni katoličani radi pozabljajo, kolike važnosti je prav vera glede obstoja in trdnosti države, domovine, se hočemo danes, ko polagajo v grob najvišjega predstavnika države, velikega kralja, ki je padel zadet od strelav brezbožne roke, o tem prepričati. Kakor je star človeški rod, kakor je stara človeška družba, tako je tudi pa še danes veljavna resnica:

Vera v Boga je najvažnejši, najtrdnejši temelj vsake države.

I. Oblast, avtoriteta je pogoj vsakega zakonitega reda in zato duša vsake družbe, duša vsake države. Kakor mora biti telo pokorno duši, če hočemo, da je pravo soglasje, tako mora državno telo, tako morajo državljani biti pokorni oblasti. Niti en dan ne more obstojati red v državi brez avtoritete. To državi brezpogoj-

no potrebno oblast pa daje Bog. Ne sicer tako, da bi Bog sam določil osebnega nositelja oblasti, po izrecni izjavi ljudstva, ali po dednem pravu, kakor hitro je ta oseba pravnim potom nositeljica oblasti in državne sile, ima oblast od Boga.

Ta nauk ni bil prikrojen samo za danes, to je jasno učil največji katoliški učenjak sv. Tomaž Akvinski, ta nauk je izražen že v sv. pismu.

Bog sam je ustvaril človeka takega, s tako naravo, da se more telesno in duševno razvijati le v družbi, ta pa ne more obstati brez oblasti. Ali ni potemtakem ista odločena že od Boga? Zato pravi sv. apostol Pavel: »Ni je oblasti razen od Boga.« Ko je stal Jezus pred oblastnikom Pilatom in mu ni odgovoril, reče Pilat: »Meni ne odgovarjaš? Ali ne veš, da te imam oblast križati in izpustiti?« Zdaj mu Jezus odgovori: »Nobene oblasti bi-ne imel do mene, ako bi ti ne bila dana od zgoraj«, to je od Boga. In Bog sam pravi v sv. pismu: »Po meni kralji kraljujejo in zapovedniki določujejo, kar je pravično.«

II. Če pa Bog sam daje oblast, pa tudi nalaga dolžnost slušati to oblast, biti ji pokoren. To je vedel celo grški modrijan Sokrat, ki ni bil kristjan, pa je veroval v najvišje bitje in v dušo. Čeprav krivično, vendar zakonito obsojen na smrt, ni hotel zapustiti ječe in ubežati, ko so ga rotili njegovi učenci, naj to stori in mu

vse pripravili za beg. Cerkveni očetje s sv. Avguštinom in sv. katoliška Cerkev je vsa stoletja učila vernike spoštovati in izpolnjevati državne zakone, dokler ni popolnoma jasno, da so proti volji Najvišjega, ki je naš Stvarnik, kralj vseh kraljev.

III. Prav v izpolnjevanju zakonov, pa obstoji ljubezen do domovine, do naroda, do države. Veliki apostol sv. Pavel je rekel: »Izpolnjevanje postave je ljubezen.« Vsi krščanski starši prav dobro veste, kako je z otrokom. Naj otrok še tako zatrjuje, da vas ljubi, mu boste gotovo rekli, če vas ne bo hotel ubogati: »Zdaj vem, da me nimaš prav nič rad.« Jezus sam večkrat poudarja, da ima ljubezen do njega, do Boga, tisti, ki izpolnjuje njegove zapovedi, vrši njegovo voljo. Prav isto velja glede ljubezni do domovine. Izpolnjevanje postave je mnogokrat tudi težko. Zato pravi Jezus: »Ako hočeš biti moj učenec, moraš zatajiti samega sebe, vzeti svoj križ nase in hodi za menoj.« Podobno govori domovina: »Ako hočeš biti moj, mene res ljubiti, moraš biti pripravljen z menoj in za mene trpeti, prenašati tudi bolečine in žrtve.« Ako te pa vodijo lastni interesi, zasebne zadeve, lastna čast in slava, denar, lastna korist, tedaj obstoji velika nevarnost, da odpoveš pokorščino zakonom v trenutku, ko bodo isti na potu tvoji sebičnosti, tvojemu samoljubju.

Oblast ima ob strani silo, ima orožnike, vojake. Toda zgodovina nam priča, da tudi to lahko odpove, da se celo obrne nasproti oblasti, če ni prave, nesebične ljubezni. V starem Rimu je bila izbrana vojaša četa, pretorijanci, ki je čuvala vladarja. Toda prav ta četa je večkrat tudi odstavljala in postavljala cesarje. Koliko kraljev je bilo odstavljenih in umorjenih v Angliji s pomočjo oborožene sile! Krog morišča francoskega kralja Ludovika XVI. so stali vojaki z nasajenimi bajoneti in varovali, da bi množica morda kralja ne rešila, osvobodila. Lastni vojaki so ga stražili — na morišču!

Kako vse drugačen zgled nesebične, plemenite ljubezni do svoje domovine nam daje Jezus Kristus, njegovi apostoli, verni kristjani! Čeprav je Jezus naprej videl, da ga bodo njegovi rojaki mučili in umorili, vendar joka, ko gleda v duhu razdejanje rodnega mesta Jeruzalema in pogin Judov. Veliki apostol narodov, sv. Pavel, ki je bil preganjan od svojih rojakov, pa vendar kako jih ljubi. On, ki je ves gorel za Jezusa, pravi, da bi bil rad sam preklet od Kristusa, ... ločen od njega ... za svoje brate, ki so mu rojaki po mesu. Za časa lakote je zbiral miloščino po Grčiji in jo nesel v Jeruzalem: »Prišel sem, da delim miloščino svojemu narodu.« Kaj, predragi? To je ljubezen do

domovine, do nacije! Ne on, ne njegovi tovariši, apostoli, ne kristjani, ki so bili skozi tristo let preganjani, mučeni, niso nikdar napravljali nobenih umorov, nobenih uporov, nobenih revolucij! Vera jih je učila spoštovati, ubogati oblast, ki je od Boga.

Predragi, ali spoznamo, da je res vera v pravega Boga, Jezusa Kristu-

sa najvažnejši in najtrdnější temelj vsake države?

Kako prav je zato, da država skrbi za versko vzgojo otrok, kako prav je, da se dekleta in mladeniči poglobljajo in utrjujejo v krščanskih načelih, da bodo iz njih vzrastle žene in možje, ki bodo do smrti zvesti svojemu Bogu, svojemu kralju in svoji domovini!

litvami, ne z drugimi dobrimi deli; sebi in njim bomo koristili. Ne skoparimo ne z molitvijo, ne s sv. mašami, ne s sv. obhajili, ne z deli miloščine in usmiljenja. Sv. Avgustin dobro uči in pravi: Bolje je, da jih je preveč za tiste, katerim ne škodijo in ne koristijo — recimo pogubljenim in zveličanim — kakor da bi jih primanjkovalo tistim, katerim še lahko koristijo — to je dušam v vicah. Zato bodi naše načelo v delu in skrbi za pokojne: Zanje storimo raje preveč kakor premalo.

Nam v opomin pa bodi zapisano: Nikar se ne zanašajmo samo na molitve in prošnje drugih. Tole namreč beremo v vsakdanjih mašah za mrtve: Blagor mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu. Dá, govori Duh, spočijejo naj se od svojega truda, zakaj njih dela gredo z njimi. In Kristusova beseda v isti maši se glasi. »Kdor je moje meso in pije moje kri ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan.«

To je beseda, mimo katere misleč in živeč človek ne sme iti. Kristus Jezus ni govoril tjavendan; vsaka njegova beseda drži, kakor bi bila z žebeljem pribita. Njegove besede so duh in življenje.

V duhu te besede, ki jih sv. Cerkev zapoveduje brati v mašah za verne mrtve, obiskujte letos grobove svojih dragih, opravljajte zanje svoja dobra dela in delajte za svoje lastno zveličanje, pa boste imeli čedno bogastvo in dragocene zaklade v nebesih.

Vse v znamenju tiste ljubezni, ki nikdar ne usahne!

VSE ZA DUŠE V VICAH

Ali si moremo misliti primernejši mesec, ki bi bil posvečen našim pokojnim, kakor je mesec november?

Saj se jih spominjamo vsak dan. Vsak večer, ko udarjajo na naša ušesa jokajoči glasovi najmanjšega zvonu, se nam zdi, kakor bi slišali vzdihne in prošnje trpečih in hrepenčih od tam, iz kopeli božjega očiščevanja. Ta mesec pa naj velja še prav posebno: **Vsa dobra dela daruj za duše v vicah.**

Mi bomo pa ob spominu na verne duše podali nekatere misli, s katerimi nas sv. Cerkev drami in vzpodbuja skrbeti za verne mrtve in zase.

Podlaga našim prošnjam in molitvam in sploh vsem delom in opravi- lom za pokojne je naša vera v večno življenje. To vero nam vzbujajo sv. Pavel, ko na vernih duš dan beremo njegovo besedo: »Zapela bo namreč tromba in mrtvi bodo ostali neminljivi in mi bomo spremenjeni.« Isto nam zagotavlja prav ta dan Kristusova beseda: »Pride ura, ko bodo vsi, ki so v grobeh, zaslišali njegov glas in vsi, kateri so delali dobro, vstali k življenju, kateri pa so delali hudo, bodo vstali k obsodbi.« Isto resnico nam Cerkev oznanjuje pri pogrebih. Sv. Pavel nam govori v pismu do Tesaloničanov, da bodo tisti, ki so v Kristusu umrli, vstali prvi. »Nato pa bomo mi živeči« — tako govori dalje, — »kateri bomo ostali, obenem z njimi odneseni na oblakih v višavo

Gospodu naproti in tako bomo vedno z Gospodom.« Vidite s tem nam tudi sv. Pavel odgovarja na tisto tolikokrat stavljeno vprašanje: Kdo bo pa zadnjega mrliča pokopal? Ni treba, da bi morali do sodnega dne vsi ljudje pomreti. Jezus Kristus pa nam v vsaki pogrebni maši zatrjuje: »Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v me veruje, bo živel, tudi če umrje; in kdorkoli živi in v mé veruje, vekomaj ne bo umrl.«

Sv. Cerkev modro ravna, da nam ravno v mašah za mrtve s tako resnobo poudarja naše vstajenje in nam po apostolu naroča: »Tolažite se torej med seboj s temi besedami.« Resničnost vstajenja daje našim molitvam pravo podlago; nič bi ne pomagalo moliti zanje, če bi ne bilo vstajenja in življenja po smrti. In nič naš jok in naša žalost; vsaka tolažba bi bila prazna beseda.

Ker je torej trdna naša vera: Kristus je vstal in z njim in po njem bodo vstali vsi ljudje, zato nam pa sv. Cerkev v mašah za obletnico smrti pokaže način Juda Makabejca, ki je dobro in pobožno mislil o vstajenju in pa zato ukazal opraviti v Jeruzalemu spravno daritev za grehe padlih v boju. Ako bi namreč ne bil upal, da bodo ti, ki so v boju padli in umrli, vstali, bi bilo nepotrebno in prazno moliti za mrtve. To poročilo sklepa sv. pisatelj s pripombo: »Sveta in dobra je tedaj misel moliti za mrtve, da bi bili grehov rešeni.« Da bi pa imeli še večji pogum in še večje zaupanje v molitev za mrtve, nam pa evangelij te maše odkriva voljo nebeškega Očeta. In ta volja, ki jo nam Kristus razodeva, nam mora biti sveta. Sveta, kadar molimo za pokojne in sveta, kadar delamo za svoje lastno zveličanje. Tole nam sporoča Jezus Kristus: »To pa je volja Očeta, ki me je poslal, da nič od tega, kar mi je dal, ne izgubim, marveč vse to obudim poslednji dan. To je namreč volja mojega Očeta, da bi vsakdo, ki Sina vidi in vanj veruje, imel večno življenje.«

Otroci božji se imenujemo in smo. Volja Očeta, ki je v nebesih, mora biti tudi naša volja. Zato ne izgubimo izpred oči svojih rajnkih ne z mo-

Pletenine

vseh vrst po znatno
znižanih cenah nudi

Cilka Zajc

v Grobljah (Društveni dom)
p. Domžale.

Ako potrebujete

dobre peči,

oglasite se

pri Franc Kosmaču
v Velikem Mengšu

(cesta na Moste)

kjer boste dobili najboljše in
najcenejše PEČI, izdelane od
domačih družinsk. članov-stro-
kovnjakov, zato brez konku-
rence v delu kakor tudi v ceni.
Protijamstvu tudi na odplačila.

Z našega razgledišča

VODICE. Dne 14. oktobra je imela Katoliška akcija, v kateri so združene vse naše cerkvene organizacije, svojo žalno sejo, na kateri se je načelnik KA v toplih besedah spominjal blagopokojnega vladarja. Nove- mu vladarju se je pa izrekla udanost in zaupanje. Ta dan so imela v šoli tudi vsa tukajšnja društva in zadruga svojo žalno komemoracijo. Dne 19. oktobra je imela samostanska šola, šestrazrednica in gospodinjska šola v Repnjah skupaj s samostanskim predstojništvom žalni spomin.

Dan kraljevega pogreba je bil za vse žalni praznik. Počivalo je vse delo. Ob 8 je ljudstvo napolnilo prostrano cerkev. Globok vtis je napravilo petje žalnega psalma »Usmili se me.« Popoldne ob 2 pa se je pred vojnim spomenikom zbrala vsa fara. Po končanem zvonjenju je zapel mešani cerkveni peski zbor ganljivo »Vigred se povrne« z besedilom prirejenim prav za to žalostno priliko. Po 5 minutnem molku je stopil na govorniški oder domači g. župnik Peter Janc in v izbranih besedah proslavljal mučeniško umrlega viteškega kralja, ljudi pa opominjal na zaupanje v božjo previdnost, ki tudi našega naroda, tako preizkušenelega, ne bo zapustila. Za njim so nastopili še zastopniki drugih društev ter dva učenca v imenu šole, ki so se v kratkih besedah poslovili od blagopokojnega vladarja. Končno je za-

pel mešani zbor vedno ganljivo »Nad zvezdami«.

DOB. Umor našega kralja Aleksandra je odjeknil v Dobu z vso silo, toda ne pri vseh enako. Pri večini prebivalstva se je nasečila tiha žalost, ko so zvonovi v Dobu, na Krtini in Škocijanu naznanjali smrt vladarjevo vsako uro v sredo 10. okt. popoldne. Zgodilo se je pa tudi, da je neki tukajšnji funkcionar ob teh žalostnih dogodkih sklical žalni sestanek. Priliko je pa porabil, da je »odklonil« veroučitelja za tukajšnjo narodno mladino in s tem pokazal, da je od resnega do smešnega samo en korak. Z ozirom na žalno razpoloženje v kraju je bilo to seveda dvakrat neumestno.

Županstvo v Dobu je vabilo za 13. okt. zvečer na skupno sejo domačega g. župnika, šolske upravitelje iz Doba in Krtine, načelnike raznih društev v Dobu, na Viru in na Studencu, da so napravili načrt, po katerem bodo počastili spomin pokojnega kralja na dan njegovega pogreba (18. okt.). Na župnikov predlog je bilo tudi odposlano sožalje kraljevemu domu v Beogradu.

V nedeljo, dne 14. okt. popoldne je prišla Orjuna s kakimi 25 možmi nad našega g. župnika. Prišli so iz Ljubljane. Očitali so mu, da ni pustil zvoniti za pokojnim kraljem in da ni dal izobesiti črne zastave ter da je izjavil, da se ne bo pokoril drugemu kot sili. Ko so se odposlanci Orjune prepričali, da je ovadba lažnjiva, so povedali ime lažnjivega ovaduha in sa-

mi zahtevali, da lažnjive ovadbe ne sme pustiti nekaznovane.

V četrtek, dne 18. okt. smo imeli ob 8. v tukajšnji župni cerkvi sv. mašo in molitve za pokojnega kralja ter kralja Petra II. Popoldne od 2 do 3 so bili pred župniško cerkvijo spominski govori. Na spomeniku padlim vojakom je visela okrašena vladarjeva slika. Resnobno so se razlegale besede govornikov po obširnem prostoru pred cerkvijo in v nemi žalosti smo se razšli...

HOMEC. Žalna proslava za pokojnim vladarjem, ki jo je priredila homška občina na pobudo bivšega župana gospoda Gregorija Repanška, je bila tako dostojanstveno lepa, da se ljudska žalost ni mogla primerneje izraziti. Misijonska tiskarna je izdelala 500 žalnih vabil na najlepšem papirju z veliko sliko umorjenega vladarja. Vabilo je dobila vsaka hiša in ga pritrdila na odlično mesto v trajen spomin. 18. okt. ob 2 se je zbrala pred šolo na Homcu skoro dobesedno vsa občina. Razzvil se je dolg sprevod: Uniformirani gasilci so nosili žalno ozaljšano sliko vladarja. Za njimi šolska mladina obeh šol z učiteljstvom, nato domači g. župnik in člani misijonišča v Grobljah, občinski odbor, odbori raznih organizacij, verske organizacije ter ostali moški in ženske. Ko je sprevod dosegel društvenega doma na hribčku, so utihnili zvonovi in g. Vavpetič je otvoril žalno zborovanje, odredil 5minutni molk ter po končanih deklamacijah dal

Noni in Mani

Islandska dečka. Povest. — Nadaljevanje.

Sreča, da je plul parnik, kakor že povedano, radi megle prav počasi, ker drugače bi nikakor ne mogel vrvi pograbiti in jo privezati.

»Noni«, zakličče brat, »eno veslo sva izgubila. Glej, tamle plava po vodi.«

Žal, da je bilo res. Medtem, ko sva obupno lovila vrvi, je padlo iz čolna in kmalu ga že ni bilo več videti.

Kaj sva hotela! Ko čoln dobro priveževa, začneva klicati znova. A zastonj. Šumenje vode ob vijaku je preglasilo vse. Utrujena nazadnje umolkneva.

»Kaj naj počneva sedaj?« vprašam brata.

Mani gleda temni bok ladje in premišljuje.

»Glej, Noni,« pravi nato, »koj nad nama je okence, mogoče ga dosežeš z veslom, ki ga še imava.«

Ozrem se in zagledam okroglo okence.

»Izborna misel, Mani! Čudim se, da ga nisem prej opazil!«

Poskusiva, ali bi mogel seči z veslom do okenca.

Šlo je. In takoj začnem trkati na debelo steklo.

»To bo več koristilo nego vse najino vpitje«, pripomnim jaz.

»Ali vidiš? Nekdo je pri oknu...!« Okno se odpre in zagorel obraz z dvojico živih, črnih oči se pokaže v okrogli odprtini.

7. Na francoski bojni ladji »La Pandore«.

»Ej!« zakličem jaz, »pomagajte nama!«

Namesto odgovora naju Francoz začudeno pogleda. Razumel seveda ni niti besedice tega, kar sem mu zaklical.

Nekaj časa naju gleda, nato se odstrani in zapre okence. Nestrpno čakava, kaj bo...

Čez nekaj minut se pokaže glava gori čez ograjo. Bila je ista, ki je malo prej gledala skozi okence. Kmalu se prikaže še druga in končno jih je bilo že vse polno.

Začuden gledajo na naju. Opazim, da se pogovarjajo in živahno kretajo z rokami; pa razumeti nisva mogla nič, ker sta stroj in vijak preveč ropotala in šumela.

»Ko bi nama vendar kmalu pomagali!« pravi Mani. »Mene že strašno zebe.«

»Bratec«, odgovorim jaz, »poto-laži se. Gotovo nama ne bo treba dolgo čakati, in ko prideva gor, boš videl, kako lepo bodo ravnali z nama. Pomisli, kako prijazni so bili včeraj.«

»Kaj meniš nama li dajo tudi suhe obleke?«

»Čisto gotovo. Pa ne le to; polože naju tudi v gorko posteljo in dajo nama vsakršnega okrepčila. In tako si kmalu zopet opomoreva.«

»Če se le ogrejem, potem imam vse«, pripomni Mani.

Ko tako govoriva, zaslišiva neko škripanje. Ozreva se in vidiva, da se del ograje odmika.

In res prideta po stopnicah dva močna mornarja s častnikom in potegneta najin čoln k najnižji stopnici.

Mornarja skočita z velikimi volnenimi odejami pod pazduho v čoln.

Eden pograbi Manija in ga postavi na klop, drugi ga povije v odejo, ga vzame v naročje in odhiti po stopnicah na ladjo.

Prvi hoče isto storiti z menoj, pa mene je bilo sram, da bi delali z menoj kot z otrokom vpricho vseh mornarjev; smuknem mimo njega in skočim brez njegove pomoči, pa le z velikim naporom, na stopnice.

A ne puste me naprej, temveč me povijejo v odejo in me poneso gor.

Na krovu se je zbralo okoli naju veliko častnikov, mornarjev in dečkov. Ne sprejmejo naju živahno kakor včeraj, temveč z obrazom, s katerega se je brala skrb in osuplost. Poneso naju v majhno, krasno

besedo g. Al. Poharju, superiorju v Misijonišču. Govornik je v vznešenih besedah proslavljaj velikega pokojnika ter obsodil strašen zločin. Ljudstvo je med govorom glasno ihtelo. Priporočil je nato dušo pokojnega vladarja, domovino in novega vladarja v molitev. Pozval je vse navzoče k molitvi in se nato skupno zmolili v imenovane namene tri očenaše in tri češčene-marije. Nato je gospod Vavpetič po državni himni zaključil prelepo žalno slavje z vzklikom: Bog živi novega vladarja!

GROBLJE. Strašna vest o zločinskem atentatu na našega vladarja je napravila v naši okolici pretresljiv vtis. Za atentat se je zvedelo še isti večer. Drugo jutro je začelo v grobeljski cerkvi zvoniti, čeprav misijonišče ni bilo pozvano k temu in se je zvonilo vsako uro. V nedeljo, dne 14. oktobra se je zbralo v društvenem domu 61 fantov Katoliške akcije. Gospod misijonar Tavčar je obsodil strašen zločin ter izjavil našo vdanost novemu vladarju. Nato se je opravila skupna molitev. Vodstvo KA je pa poslalo brzojavno sožalje Nj. Vis. knezu Pavlu. Istega dne dopoldne se je pri obeh službah božjih komemorirala vladarjeva smrt. Prebivalstvo je bilo v žalnem razpoloženju. To tako primerno razpoloženje so pa v nedeljo popoldne nekateri nepoklicani mučno motili. Tako sta se takoj popoldne oglasila dva nam nepoznana človeka (baje neki Schribar in še nekdo). Intervenirala sta, zakaj v Grobljah ne žalujemo, da nočemo razobesiti zastave. Ko

jima je bilo to pojasnjeno, sta bila nezadovoljna, češ da nismo pri maši nič omenili vladarjeve smrti. Gospod, ki se je z njima razgovarjal, jima je odgovoril, da se iz tega vidi, da ona dva nista bila pri maši ali sta pa mašo zamudila (kar nekateri domžalski obiskovalci naše cerkve tako radi storijo). Kmalu za njima pridrvi okoli 20 neznanih fantov ter udro v zvonik in začno vsi hkrati vleči za zvonove, da so strašno mučno peli. Ljudstvo je poslušalo, opazovalo in se zgražalo. Vendar, ker orožnikov nikjer ni bilo v bližini, jih kdo drugi seveda ni hotel strahovati. Vpili so okrog hiše. Ko so se pa malo pomirili in slišali, kako je zadeva v resnici, so začeli zmirjati tiste, ki so jim tako lažne ovadbe sporočili in prosili, naj tožimo, oni da gredo za priče. Mislimo, da se žalno razpoloženje ni moglo bolj nedostojno kršiti kakor se je s tem početjem.

MENGEŠ. Da dajo duška notranjemu čuvstvu ob tragični smrti velikega kralja Aleksandra, so se zbrale v nedeljo 14. X. vse cerkvene organizacije mungeške župnije v dvorani razpuščenega Prosvetnega društva. Vsi govorniki in govornice so ob nabito polni dvorani izjavili, da obsojajo gnusen zločin, ki je prerazal nit življenja našemu kralju in vladarju, ter izrazili globoko sožalje Nj. Veličanstvu kraljici Mariji in vsej visokorodni kraljevski hiši, ter udanost in zvestobo Nj. Veličanstvu Petru II. in Jugoslaviji. Po zborovanju so odbor-niki in odbornice društev podpisali izjave

sožalja, udanosti in zvestobe. In sicer sta Marijini družbi za dekleta in žene poslali imenovane izjave Nj. Veličanstvu kraljici materi Mariji; III. red, apostolstvo mož, katoliška akcija, mladeniška Marijina družba in vsa župnija Mengeš, torej petero izjav sožalja in udanosti, je pa bilo poslanih Njegovemu Visočanstvu knezu Pavlu Karadjordjeviću. — Zanimivo in laskavo za vso župnijo je, da sta na praznik Kristusa Kralja došle dve zahvali in sicer ena naslovljena na župnijo sv. Mihaela v Mengšu, druga pa na Katoliško akcijo. Zahvali sta vsebinsko enaki in se glasita:

»Globoko ganjeni vsled iskrenega sožalja v naši neizmerni žalosti in boli za izgubljenim vitežkim Kraljem se toplo zahvaljujemo na dragoceni utehi in ganljivi vdanosti.

Dvor - Beograd, oktobra 1934.

Pavle,
knez - namestnik
kr. Jugoslavije.

Kar je nas iznenadilo in še prav posebno razveselilo je dejstvo, da je besedilo tiskano v slovenski in v naši domači pisavi!

Žalna proslava na dan pogreba Nj. Veličanstva Aleksandra se je izvršila lepo in nad vse veličastno. Da bi bilo bolj prazniško se je pričela v cerkvi služba božja ob 9. Ko je v cerkvi domači g. župnik prebral določeno lepo besedilo iz škofij. Lista, je imel primeren govor o važnosti vere z ozirom na državo in domovino.

opremljeno sobo z dvema posteljama, drugo nad drugo.

Častnik odgrne zavese. Obe postelji sta imeli snežnobelo perilo in volnene višnjeve odeje.

V sredi je bila miza iz zglažene mahogonovine. Na vsaki strani je bil ob steni blazinjak, prevlečen z višnjevimi baržunom.

Na častnikovo znamenje naju mornarja položita zavita v odeje na blazinjak. — Jaz pa takoj vstanem in sedem k Maniju.

Medtem pa častnik mornarjema nekaj ukaže. Čeprav nič ne razumeva, opaziva vendar, da govore o naju; kajti častnik je pokazal s prstom zdaj name, zdaj na Manija. Mornarja nama prijazno prikimata in odideta. Pri nama je ostal le častnik.

Ta nama potiplje žilo, najprej Maniju, potem meni.

»Najbrž je to zdravnik«, zašepeče Mani.

»Meni se tudi zdi, uganil si; lahko sva torej mirna. V dobrih rokah sva.«

»Res«, odvrne Mani. »Vidiš, kako lepo nama je ljubi Bog pomagal.«

»Da«, odgovorim jaz, »čudovito! Pa nekaj velikega sva mu zaobljubila. Bova li tudi mogla izpolniti?«

»Bog nama pomore, Noni.«

Dalje ni mogel govoriti, ker je nekdo tiho potrkal.

»Noter!« reče zdravnik in dva francoska dečka vstopita. Bila sta nekako moje starosti. Čudil sem se, tako obzirno sta se vedla. Mislila sta gotovo, da nama je mnogo huje, nego je bilo v resnici; kajti bila sta silno resna in sta hodila po prstih, da se ne bi slišalo.

Eden je imel bel umivalnik s toplo vodo, drugi sveženj opranega perila.

Ponudim jima z blazinjaka roko in jima prijazno pokimam. Odgovorita mi podobno, očitvidno zelo vesela, da nama vendar ni tako hudo, kakor se je zdelo.

Tedaj pride še zdravnik.

Urna dečka nama pomoreta, da si sezujeva mokre čevlje in nogavice in si umijeva roke in noge.

Ko dobiva suho perilo, naju spravijo brž v posteljo, Manija v spodnjo, mene v zgornjo.

Ko naju skrbno pokrijejo, mi zakliče Mani:

»Pa zdaj greva na Francosko!«

»Že res, Mani, pa kaj hočeva; ne beliva si glave s tem!«

Kmalu prav sladko zaspiva.

Spala sva najbrž zelo dolgo, gotovo večji del dneva. Končno naju pa zbudi močan šum, ki je segal do naju v bolniško sobo. Bil je to stroj, ki je piskal in sikal. Slišalo se je, kakor če bi se ladja ustavljala.

Odprem oči in pogledam okoli.

Prvo, kar opazim, je bil francoski deček, ki je sedel za mizo in bral knjigo.

Vzravnam se v postelji.

Brž priskoči deček in me prijazno pogleda.

»Ali bi mi mogel povedati, koliko je ura?« ga vprašam.

Nič mi ne odgovori, marveč se nasmeje, mi položi roko na prsi in me nalahno pritisne na posteljo. Potem reče nekaj, kar se mi je zdelo kakor kitajsko in me zopet lepo odene.

Zdaj šele se mi zasvita, kje sem.

Poskusiva se malo pogovoriti. Pa nobeden ni razumel, kaj hoče drugi. Nazadnje zmajeva z glavo, pogledava drug drugega in se začneva oba smejati.

To zbudi mojega brata; nenadoma zaslišim pod seboj glas: »Noni, kako je s teboj?«

»Popolnoma sem že dober, Mani. Toda lakota me strašno ima.«

»Mene prav tako.«

Mani je vstal in se naslonil na rob postelje, da bi videl gor do mene.

Pa najinemu strežaju to ni bilo po volji. Pograbi Manija in ga potisne zopet v posteljo.

»Noni,« zakliče bratec, ki ni bil vaju takega mornarja, »deček me drži in mi ne da, da bi vstal.«

(Dalje prihodnjič.)

Po svečani službi božji se je pred cerkvijo vršila žalna proslava, katero je priredila občinska uprava trga Mengeš s sodelovanjem domače godbe in pevskega zbora, šolske mladine, vseh tukajšnjih društev in zadrug. Ker se je predsednik občine Mengeš, g. Avguštin Šuštaršič z odbornikom g. Andrejem Lužarjem osebno udeležil pogreba v Belgradu, ga je pri proslavi zastopal g. Karol Gregorec. Na okrašenem odru, ob podobah blagopokojnega kralja Aleksandra I. in novega kralja Petra II., je g. Karel Gregorc poudarjal zgodovinsko važnost od l. 1918. in 9. X. t. l., čas, ko je nastopil veliki graditelj Jugoslavije, o kateri je rekel sam veliki škof dr. Mahnič, da jo hoče Bog, in čas, ko mu je zločinska roka pretrgala nit življenja. Jugoslavijo, ki jo je on zgradil in utrdil s svojo srčno krvjo, je tudi naša, naš dom, naša domovina. Zato odklanja vsako sumničenje, kakor da bi mi katoličani iz srca ne ljubili svoje domovine Jugoslavije. Za zastopnikom občine je nastopilo še enajst zastopnikov društev in udruženj, ki so poudarjali vrline blagopokojnega kralja in izrekli zvestobo mladostnemu kralju Petru II. Kot zadnji je nastopil domači g. župnik, ki je pritrnil to-le:

»Ne v imenu par ljudi, tudi ne v imenu kakega društva, ki šteje sto ali dvesto članov, temveč v svojem in v imenu starodavne mengeške župnije, ki šteje okrog 4000 vernikov, izjavljam: Vsi obsojamo gnusen zločin, ki je vzel življenje Nj. veličanstvu kralju Aleksandru, izrekamo globoko sožalje Nj. Veličanstvu kraljici Mariji in vsej visokorodni kraljevski hiši, obljublamo udanost Nj. Veličanstvu Petru II. in prisegamo neomajno zvestobo naši domovini Jugoslaviji!

KOMENDA. Žalni dnevi po rajnkem vitežkem kralju Aleksandru Zedinitelju so minili. Žalostno so zapeli komendski zvonovi v sredo zjutraj in tožili, da ga ni več. Tudi v dušah je potem ves čas odmeval ta turoben klic. Žalne seje so se vrstile, v sredo ob petih seja občinskega odbora, ob sedmih v šoli, v nedeljo je bila polna cerkvena dvorana, ob dveh ženskih Marijinih družb, ob treh moških in mladeniških, ob petih hranilnice, mlekarske zadruge, živinorejske zadruge, zvečer ob sedmih so imela žalne seje društva komendskih, moščanskih in lahovških ognjegascev, kjer sta oba načelnika obširno govorila o zaslugah premimulega vladarja. Na dan pokopa je bila župna cerkev nabito polna; da so ljudje vladarja res ljubili, smo imeli priliko videti popoldne ob uri pogreba. Velik prostor med cerkvijo in župniščem je bil poln ljudi. Vsa cerkvena stena je bila drapirana z narodnimi in žalnimi zavesami. Sredi draperije je bila med cvetjem slika Njegovega Veličanstva kralja. Žalni zbor je otvoril v imenu občine stavbni mojster g. štebe Anton, ki je odredil petminutni molk, na kar je stopil na oder svetnik g. Zabukovec, ki je dal duška bolečini, da ga ne bo več na naše planine, ne na naše ceste, na katerih smo ga tolikokrat videli in srečavali. V govoru nas je na podlagi zgodovine opozar-

jal na njegovo veličino. Koncem govora je odjeknila salva strelske družine, na kar je moški pevski zbor zapel Bervarjevo »Slovo«. 21 zastopnikov raznih v občini živečih organizacij se je poslovilo in izrazilo svoje sožalje, kar so skupno z udanostno izjavo Nj. Veličanstvu Petru II. tudi sporočili Nj. Vis. knezu Pavlu. Še vise zastave po hišah, po vaseh, še stoje med okni v žalni trak odete slike rajnkega vladarja, po izložbah gorijo lučke za njegov dušni pokoj!

KAMNIK. Od 20. oktobra do 1. novembra smo imeli v Kamniku sv. misijon, katerega so vodili z veliko požrtvovalnostjo in trdom misijonarji lazaristi in sicer g. Pohar, superior iz Grobelj ter gg. Šavelj in Bele iz Ljubljane. Vsak dan skozi 12 dni so bili trije temeljiti in času primerni govori, ki so bili dobro obiskani, večerni govori pa so napolnili prostorno cerkev. Tudi spovednice so verniki pridno obiskovali in so gg. misijonarji cele dneve presedeli v spovednici. Jutro za jutrom so pristopali ljudje v velikem številu in z veselim srcem k sv. obhajilu. V župni cerkvi je bilo obhajanih okrog 7000, veliko pa jih je prejelo sv. zakramente v samostanski cerkvi. Tudi šolska mladina se je udeležila sv. misijona, imela je skupno sv. obhajilo in 4 govore. Središče misijonske pobožnosti je bila velika procesija s sv. Rešnjim Telesom, ob veliki asistenci, na praznik Kristusa Kralja, katere se je udeležilo preko 3000 vernikov, pretežna večina z gorečimi svečami, kar je močno dvignilo pobožnost in veselo razpoloženje. Za nehom smo opazili tudi del naše inteligence z gorečimi svečami, kar jim je kot odločnim katoličanom v čast. Vse hiše, izvzemši dveh, so bile pri procesiji razsvetljene. Županstvo je za čas procesije ustavilo ves vozni promet. Na praznik Vseh svetnikov smo zaključili sv. misijon s posvetitvijo župnije in vernikov Brezmadežni. Upajmo, da sad sv. misijona ne bo izostal, ker je bil dobro pripravljen z molitvijo in vabili, katera sta raznesla

domača dušna pastirja po vseh družinah župnije (izvzemši Radomlje). Bog daj na priprošnjo Brezmadežne vernikom stanovitnost, gg. misijonarjem pa za njihov trud in ljubezen bogato plačilo v nebesih!

STRANJE. Prve dni oktobra smo pokopali Kočar Mihaela, dolgoletnega župana nekdanje občine Stranje. Odšel je nepričakovano hitro, huda pljučnica mu je pretrgala nit življenja. Bil je mož vztrajnega dela, naj sedaj uživa večni pokoj. — V Črni je pogorela hiša tov. delavca Janeza Žagar. Ogenj je bil podtaknjen. Pred kratkim že je gorelo istotam, pa so ogenj še pravočasno opazili in ga pogasili, sedaj drugič, je dosegel požigalec svoj namen. Kako bi človek tako dejanje obsodil! — Prav tisti večer, ko je ta hiša pogorela, se je raznesla med ljudmi vest o smrti našega kralja Aleksandra. Naše ljudi je ta novica še toliko bolj potrla, ker so sami, osebno spoznali njegovo domačnost in prijaznost in njegovo ljubezen do naših krajev. Zato je tudi žalovanje za pokojnim vladarjem bilo resnično, odkrito, popolno, nič umetnega, nič narejenega, nič prisiljenega ni bilo v njem.

GROBLJE. Na dan pogreba Nj. Vel. kralja Aleksandra je bila ob 8 tudi v naši podružnični cerkvi služba božja. Prišla je šolska mladina z učiteljstvom in mnogo občinstva, da je bila cerkev polna kakor na praznik. Sv. opravilo je imel predstojnik Misijonišča g. Al. Pohar. Po sv. maši je s poudarkom prebral lepo besedilo iz škofijskega lista ter opravil druge molitve ter zapel prvič v tej cerkvi žalni slovenski »Miserere«.

UREDNIK: Komenda. Dopis smo objavili, ostalo je prihranjeno za prihodnjo številko. Lepa hvala! — Gg. župnikom smo razposlali vstopnice za sestanke Katoliške akcije. Nekaterim je prejšnja pošiljatev že pošla.

Orači v jeseni.

DRUŽINSKA PLAČA

LEON XIII. ZAHTEVA ZA DELAVCA DRUŽINSKO PLAČO.

66. »Vendar pa je v teh in podobnih zadevah, kakršne so one v vsaki posamezni vrsti dela (obrtni) glede ur delovnega časa, s kakšnimi pripomočki je predvsem v delavnicah treba čuvati zdravje, da se državna oblast preveč brezobzirno ne vtika, zlasti ker so okoliščine tako različne glede na podjetja, čase in kraje, primerneje, da te zadeve prihranimo sodbi združenj, o katerih bomo kasneje več govorili, ali da se nastopi druga pot, da ostanejo koristi delavcev, kakor je primerno, neokrnjene in da pristopi, če to razmere zahtevajo, varstvo in pomoč države.«

67. »Če bo imel delavec zadosti veliko plačo, dobro z njo lahko mogel vzdrževati sebe, ženo in otroke, se bo lahko prizadeval za varčnost, če je pameten, k čemur ga opominja, kakor se zdi, narava sama, da bo odvzeši stroške še nekaj preostalo, s čemur mu bo možno priti do skromnega imetja. Videli smo namreč, da ni mogoče rešiti vprašanja, za katero gre, z učinkovitim razlogom, razen če to sprejmemo in določimo, da mora biti pravica do zasebne lastnine sveta. Radi tega morajo biti zakonj tej pravici naklonjeni, in kolikor možno morajo skrbeti, da bodo čim številnejši iz množice raje hoteli imeti premoženje. Ko bi se to zgodilo, bi iz tega sledile odlične koristi in predvsem gotovo pravičnejša razdelitev dobrin. Sila namreč družabnih preobratov je mesta razdelila v dva razreda državljanov z neizmernim presledkom, ki je postavljen med oba dva. Na eni strani mogočna stranka, ki je, ker je zelo bogata, sama lastnica vseh vrst podjetij in trgovstva, nase potegne vso možnost ustvarjanja premoženja v svojo ugodnost in korist, in ki v sami upravi ne premore malo. Na drugi strani uboga in slabotna množica, užaljenega in vedno za nemir pripravljene duha. Takoj pa, če se v ljudstvu zbudi vnema in upanju nekaj pridobiti, kar bo obstajalo v zemlji, se bo polagoma zgodilo, da bo en razred postal sosed drugemu, in bo zginila razlika med največjim bogastvom in največjo revščino.«

Pravična plača za delavca ni tista, kadar zasluži le toliko, kolikor potrebuje, da si ohrani življenje, ampak takrat, kadar dobi toliko, kolikor pripada naj primeroma dohodkov iz njegovega dela ali jasneje povedano, kadar zasluži toliko, da more stanu primerno živeti, hodisi glede obleke, hrane, stanovanja za-se in za ženo ter otroke, katerim mora nuditi potrebno izobrazbo in da je končno preskrbljen za slučaj bolezni in starosti.

Da ima vsak delavec pravico do rodbinskega življenja, ki ima potrebne telesne in duševne zmožnosti, ni treba še posebej dokazovati. Zato pa imajo delavci pravico do take plače, ki je po splošni sodbi, — ne samo v posameznih izjemnih slučajih — zadostna, da more pameten in skrben delavec preživeti dostojno ne le sebe, ampak tudi svojo družino.

Družinska plača ni stvar posameznika, ampak je zadeva vse človeške družbe. Znano je, da s tem, če se vsakemu doraslemu omogoči tako družinsko življenje, ne da bi moral s skrbjo gledati v bodočnost, prihrani lahko veliko zla, ki se zelo širi in je znano pod imeni: spolna bolezen, bela kuga itd. Znana je tudi korist, ki jo imajo podjetja od takega delavca. On je stalen, ker se boji, da dela ne bi zgubil, trudi se pri svojem delu, katero dela z veseljem in vestno, zavedajoč se, da je s podjetjem v zvezi tudi njegov kruh in kruh vse družine.

Izgovor, da posamezna podjetja ne zmorejo družinskih plač, ne pride v poštev, ker je družinska plača stvar vse človeške družbe. Bogastvo držav je iz dela delavcev.

KATOLIŠKA AKCIJA

Uvodna točka zadnjega sestanka Katoliške akcije v Grobljah je veljala spominu tragične smrti blagopokojnega vladarja. Sestanek se je vršil prav ob uri, ko je dospelo mrto vladarjevo truplo v Split. Misijski g. T. Tavčar se je z resnimi besedami spomnil strašnega dogodka, obsodil ostuden zločin ter priporočil dušo pokojnega vladarja, mladega vladarja in domovino v molitev. V ta namen se je tudi skupno opravila molitev. Vodstvo fantovske K.A. je brzojavno poslalo sožalje Nj. Vis. knezu Pavlu v Beograd.

Nato je odvetniški pripravnik g. Miloš Starè je imel nad vse zanimivo predavanje o dokazih za bivanje božje. Po tem predavanju je bilo lahko razumeti besede sv. pisma: Neumenž pravi v svojem srcu, da ni Boga.

Pri slučajnostih je bilo med drugim tudi utemeljeno in z odobravanjem sprejeto pismo na prezvišenega gosпода škofa sledeče vsebine:

»V naši dobi, ko se tako veliko govori in piše glede tako zvanega socialnega vprašanja, smatramo fantje, zbrani na sestanku Katoliške akcije v Grobljah, socialni okrožnici Leona XIII. in Pija XI. kot najzanesljivejše vodilo v socialnih vprašanjih. To vodilo hočemo spoznavati in se po njem ravnati. In ker je v okrožnici Quadragesimo anno papež obsodil (tudi pri nas razširjeni) izraz »krščanski socializem« (krščanski socialist) kot protisloven, hočemo papeža ubogati tudi v tej točki in radi opustimo ta naziv za krščanske delavce in krščanske delavske organizacije, kakor so to storile tudi druge krščanske delavske organizacije po svetu. Ker pa se kljub jasnim papeževim izjavam pri nas ponekod še zagovar-

Zato mora država gledati, da sadove dela tako razdeljuje, da jih postanejo deležni delavci. Enako človeško naravo ima delodajalec in delavec, zato imata tudi oba enako pravico, da si ustanovita svoj dom in svojo družino.

Tako družinsko življenje prinaša srečni družini še druge koristi. Delavec ljubi svojo družino in zato stori vse, da bi bila srečna. Za prihodnost pa ne more drugače poskrbeti, da otroke dobro vzgoji, ali jim pa zapusti premoženje. Ljubezen do družine ga sili k varčevanju in tako se prepad, ki dandanes zija med delavci in delodajalci, vedno bolj manjša brez vsakega nasilja in revolucije potom pravične družinske plače po edino pravičnih načelih dela. Mirno more milijonar ohraniti svoje milijone. Ako jih bodo on in njegovi dediči le samo uživali, brez dela, bodo njegovi milijoni prej ali slej prešli v druge roke potom plačila za delo. —x.

ja obsojeni izraz, Vas prosimo, prevz. g. škof, da s svojo škofovsko avtoriteto pripomorete k uveljavljanju papeževih odločb v tej zadevi.

Zadnjega sestanka fantov Katoliške akcije iz kamniške dekanije se je udeležilo 61 fantov iz sledečih župnij: Dob (10), Ihan (9), Domžale (9), Homec (3), Mengeš (5 in 3), Stranje (1), Mekinje (2), Nevlje (2), Komenda (4), Vodice (14).

Fantovski sestanek

v nedeljo, 11. nov. v Grobljah!

Sestanek se vrši na običajnem kraju in ob običajnem času! Ponovno prosimo, da pridete točno! Prepozno prihajanje moti predavatelja in poslušalce! Vnaprej se bodo takoj po začetku predavanja vrata zaklenila. Oskrbite si vstopnice!

Spoznanje naravnopravnih in nraavnih socialnih načel za katoličane ni tako težko, ker je v katoliški cerkvi živo učiteljstvo. Zlasti papeža Leon XIII. in Pija XI. sta v teh težkih časih prav posebej podala svetu katoliški nauk o teh načelih v okrožnicah »Rerum novarum« (1891) in »Quadragesimo anno« (1931).

Ako nekateri osporavajo avtoritativnost cerkvenega učiteljstva v teh stvareh, se usodno motijo.

Seveda je treba nekaj nadnaravnega čutja, da se človek mirno in zaupno preda učiteljstvu Cerkve. A potem je tu vir edinstvi, poguma in vedrega optimizma.

Ako človek rešuje ta težka vprašanja samo s svojo glavo, — 1.) ni izvesten, ali se moti; — 2.) ne more pričakovati, da mu bodo drugi sledili, ki imajo tudi svojo glavo, in zato ne bo edinstvi; — 3.) ker ne bo edinstvi, tudi ne bo pravega poguma in veselega optimizma. (A. Ušeničnik, Socialno vprašanje, 148.)

VZGAJAJ SE SAM

Saj vem, da si že večkrat slišal besedo »samovzgoja«. Ali si razumel, kaj hoče ta spakedranka povedati ali ne, te ne bom vpraševal. Naš naslov je dovolj jasen: samega sebe moraš ti sam vzgajati. Drugi ti lahko svetujejo, pokažejo ti lahko pravo pot do značajnosti, lahko ti prigovarjajo, ti sam pa moraš čutiti v sebi hrepenenje, kako bi v svoji duši ustvaril podobo človeka, kakršnega te hoče imeti Bog. Ti sam moraš hrepeneti in želeči, da postaneš plemenit, kreposten, čistega srca. Ti sam moraš vedeti, kako je s tvojo dušo, kaj ji škoduje, česa ti še manjka, da nisi tak, kakršen bi moral biti. Ti sam boš moral začeti samega sebe vzgajati. Nič se ne boj, če boš pri tem prišel do spoznanja, da boš moral nekaterikrat samega sebe zatajiti, samega sebe premagati, da se boš moral dosti potruditi, če boš hotel imeti le nekaj uspeha. Nekaterikrat se boš moral odpovedati temu, kar se ti zdi sicer prijetno, nekaterikrat boš moral storiti, kar ti ni ravno najbolj po godu, vztrajati boš moral, če bi tudi rad odnehal, vztrajati tudi, čeprav boš videl, da ti ravno najboljši, trdni sklepi gredo zopet in zopet po vodi.

Izklesanje značaja zahteva mnogokrat vztrajnosti ravno v malenkostih. porodi se ti misel. Iz misli se vzbudi hrepenenje, hrepenenje pripelje do dejanja, iz dejanja nastane navada, iz navade se dvigne značaj.

Mož, ki se je mnogo trudil za vzgojo značajeve, je zapisal: »Vsako uro svojega življenja se s spoštovanjem in z ljubeznijo obračaj za krepstjo, ne izpusti nobene priložnosti, da bi ne storil nekaj dobrega, če tudi trenotno od tega nimaš nobene koristi, navadi se, da premagaš svojo lastno voljo. Tako boš prišel do značaja in boš kdaj izvršil za svoj čas in za bodočnost velike reči in tvoje ime bodo izgovarjali s spoštovanjem in s častjo.«

Treba ti je pa vselej svojo voljo podrediti božji volji. Nobene boljše šole za vzgojo značaja ne poznam, kakor da vselej prav odkrito lahko govoriš: »Oče ne moja, ampak Tvoja volja naj se zgodi!« Najbolje boš

vzgojil samega sebe, če boš pri vsakem dejanju, pri vsaki besedi, pri vsaki misli vprašal samega sebe: »Gospod, ali je bilo to, kar sem storil ali kar sem govoril, res tudi tvoja volja? Ali hočeš tudi ti tako?« In da boš na to vprašanje lahko z mirno vestjo odgovoril: »Da.«

Kdaj naj pa bi začeli sami sebe vzgajati? Prijatelj začni zgodaj, začni v zgodnji mladosti. Če boš čakal na 20., na 30. leto, bo že prepozno. Značaj se ne začne razvijati šele v šumu in hrumu življenja. Zgodi se nemalokrat, da ljudje, ki brez trdnega značaja zabredejo v viharje življenja, da taki ljudje, pravim, obupajo in omagajo. Potem pa pravimo, da jih je življenje prehitelo, pomandralo ...

»Trdno kot skala, kot hrast bomo stali.«

Zdaj že veš, koga imenujemo značajnega. Ne tistega, ki zna lepe načrte za življenje delati, ki zna lepo misliti in govoriti, ampak tistega, ki pri svojih lepih načrtih vztraja, ki jih izpelje, če se tudi ves svet okrog njega na glavo postavlja, če ga radi tega tudi vse zasmehuje. Vztrajati, če ti tudi vale skale in ovire na pot, kakor samemu Petru Pavlu Glavarju. Kljubovati zaprekam oviram, viharjem! Če fantje svojih let mislijo, da je glavni znak fantovstva obiskovati gostilne, pijan kolovratiti po cestah in razgrajati, da bi kmalu žive in mrtve prebudili, — ti pa kot član poštenih, verskih društev temu kljubuješ, tudi druge od surovosti odvrčaš, trezno živiš in ne odnehaš — prijatelj, to je junaštvo, to je pogum, kakršnega potrebujemo.

Ti greš v cerkev. Tam ob strani pota pa stoji cel gozd mladine tvojih let, s peresi za klobuki, s cigarami v ustih, s strupeno zabavljico nate in na vse druge, ki še izpolnjujejo svoje verske dolžnosti — prijatelj, ti pa greš mimo njih v božji hram, to je moč, to je odločnost, to je pogum, to je junaštvo.

Večer je. Družina je zbrana pri večerni molitvi. Pa se oglasi na vasi fantovska pesem. Oh, kako te ima!

da bi skočil mednje. Pa ti reče vest: »Fant, prvo je molitev, drugo šele zabava«, in ti svojo vest poslušaj, se ponji ravnaš, potem si kovač svojega krepkega, nezlomljivega značaja. In dobro kuješ.

Nezreli in nerazsodni ljudje se posmehujejo najsvetejšim verskim resnicam, nalašč, namenoma jih narobe tolmačijo, — prav kakor kača v raju: »Zakaj vama je Bog zapovedal, da bi ne smela jesti od vsega drevja v raju?« — pa ti v skrbi za neizkušene in nepoučene nastopiš, poveš resnico, preganjaš zmoto — o verjemi, ti si junak, junak, pa še kakšen.

Bilo je za časa krvavega preganjanja kristjanov v prvih stoletjih. Kmeta, čisto navadnega kmeta so postavili pred Jupitrov kip. »Zažgi kadilo in daruj bogovom!« se je glasilo povelje.

»Ne bom!« odvrne Barlaam; to je bilo ime tega moža. Prično z mukami in spet prigovarjajo: »Daruj kadilo, pa boš rešen!« »Ne bom!« odgovarja stanovitno Barlaam. Plamen šviga, po vsem životu čuti mož opekline, obžgana roka omahuje, mučenik pa odgovarja neprestano: »Ne bom, ne bom, ne bom!« In ni. Ostal je Kristus zvest, značajeve, stanoviten do konca.

Ali bo pri tem premišljevanju preveč, če te opozorim na starčka Eleazarja, na sedmere makabejske brate in na njih junaško mater. Daj, daj, pogledj v zgodbe sv. pisma in s svetim spoštovanjem občuduj te junaške ljudi.

Prijatelj! Večkrat stopi predme vprašanje, kaj bi bilo z nami, če bi se začelo med nami krvavo preganjanje sv. vere. Koliko bi bilo v naši vasi, koliko v naši fari stanovitnih? Ali bi jih bilo treba tudi tako iskati, kakor so iskali pravičnih v Sodomi in Gomori. Abraham bi jih bil rad dobil 50, 40, 30, 20, 10, pa jih ni bilo. Komaj štirje so bili ... Koliko bi pa bilo nas zvestih, stanovitnih!

Ali ni danes svet popolnoma drugačen? Krivce nositi, junaško piti, Bogu nasprotovati, po zabavah hlastati, to že znamo. A značaj, ki ga razrahlja že najslabša sapica? Zapišimo se vsaj zanaprej v šolo neomahljive odločnosti ... (Dalje prih.)

Hranilnica in posojilnica v Kamniku

registrovana zadruga z neomejeno zavezo. — V lastni hiši ŠUTNA 22 (blizu postaje).

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodneje.

Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog.